נב א מיי׳ פ״א מהל׳ רונח

. קסא טוש"ע ח"מ סי' תכה

סעיף ד: מעיף בי גג ב מייי פ״א מהלי נערה במולה הלכה יא סמג

נשין לד:

נד ג מיי׳ פ״א מהלי איסורי ביאה הלכה י

סמג לאוין כ [טוש"ע אה"ע סי' כ סעי' א בהגה]:

משום דהאי לאו אורחיה הוא והא קא פגים

לה אבל שאר עריות דאורחייהו ולא נפיש

פיגמייהו אימא לא כתב רחמנא יחמא ואי

כתב רחמנא חטא הוה אמינא אפילו חייבי

לאוין כתב רחמנא ימות ואי כתב רחמנא

מות הוה אמינא חייבי מיתות בית דין אין

חייבי כריתות לא כתב רחמנא חמא ולכתוב

רחמנא חמא מות ולא בעי ונער ונערה אין ה"נ

ואלא נער נערה חד למעומי עובד עבודת

כוכבים וחד למעוטי בהמה ושבת ולר"ש

בן יוחי דאמר עובד עבודת כוכבים ניתן להצילו בנפשו למה לי חד למעומי בהמה

וחד למעומי שבת סד"א תיתי שבת מחילול

חילול מעבודת כוכבים ולרבי אלעזר ברבי

שמעון דאמר מחלל את השבת ניתן להצילו

בנפשו דאתיא שבת מחילול חילול מעבודת

כוכבים מאי איכא למימר חד מיעום למעומי

בהמה ואידך איידי דכתב רחמנא נער כתב

נמי נערה: רבי יהודה אומר אף האומרת

הניחו לו שלא יהרגנה: במאי קמיפלגי אמר

רבא במקפדת על פיגמה ומניחתו שלא

יהרגנה "רבנן סברי אפיגמה קפיד רחמנא

והרי מקפדת על פיגמה ורבי יהודה האי

דקאמר רחמנא קטליה משום דמסרה נפשה

לקטלא הא לא מסרה נפשה לקטלא אמר ליה

רב פפא לאביי אלמנה לכהן גדול נמי קא פגים לה אמר ליה אפיגמה רבה קפיד רחמנא

אפיגמה זומא לא קפיד רחמנא: חמא אלו

חייבי כריתות: ורמינהו יואלו נערות שיש

להן קנם יהבא על אחותו אמרוה רבנז קמיה

דרב חסדא משעת העראה דפגמה איפטר

לה מקטלא ממונא לא משלם עד גמר ביאה

הניחא למאן דאמר העראה זו נשיקה אלא

למ"ד יהעראה זו הכנסת עמרה מאי איכא

למימר אלא אמר רב חסדא כגון שבא עליה

שלא כדרכה וחזר ובא עליה כדרכה רבא

אמר במניחתו שלא יהרגנה ור' יהודה היא

א) כתובות כט., ב) וסוטה בתולות, ד) [דברים כב], כתובות כתובות כתובות ט) [וע ע מוספות כמוכות לב. ד"ה שכן], ו) שיין לדף עד., ו) [דף לח.], ה) [שם לח.],

תורה אור השלם ו. וַלַנַעַרַ לֹא תַעַשֵּׂה דַבַּר אַין לַנַּעֶרְ חַטְא מְוֶת כִּי בַּאֲשֶׁר יָקוּם אִישׁ עַל רַעַהוּ וּרְצָחוֹ נֶפֶשׁ בַּן הַדָּבֶר הַזֶּה:

גליון הש"ם תום' ד"ה במפותה כו'. דהא רב פפא אית ליה. תמיהני הא ע"כ ר"פ אמר הכי רק לר"מ מדקאמר וטבח בשבת חייב ולא ניחא ליה לר"פ לאוקומי בטובח ע"י אחר וכדס"ל לרבה אבל מתני הא קתני להדיא דבא על בתו פטור הרי דס"ל דגם בקנס אמרי׳ קלב״מ ומה״ט ניחא הא דמוקי ר"פ במפוחה לחרץ קושיית הש"ס דניתן להצילו בנפשו אם ש דרתן השפט בנפטו אף דרב פפא ס"ל דבקנס מקטיל ומשלם. מ"מ מוכרח לחרץ דמתני׳ דפטור על בתו דגם בקנס אמרינן קלב"מ א"כ שפיר י"ל דאתא כר"ע דברייתא. וצע"ג אבל כך יש להוכיח דלא אתא כר"ע דברייתא דכם חתח כר"ע דבנייתם מדקתני במחניי דבא על בתו דפטור מקרא דולא יהיה אסון ע"כ דילפינן קנס מממון מסברא וא"כ ל"ל קרא למעט ארוסה ומוכח כר"ע דמתני דאלו לר"ע בריע דמתני דאלו לר"ע דברייםה הו"ל למחני בבה על בתו להביא מקרא דאשר לא אורסה. וזהו לחד תירון בתוס' בכתובות דף לח ע"ח ד"ה ס"ד ודברי תוס' : מ"ט5

הגהות הב"ח (**ח**) רש"י ד״ה הניחח וכו׳ דאפגימה היח דמיקרי:

מוסף רש"י

ואלו נערות. דוקא נערה משהביאה שתי שערות עד שתבגר והם ששה חדשים שבין נערות לבגרות, אבל קטנה ובוגרת אין להם קנס, שיש להן קנס. אם אנסה אדם נותן לאציה חמשים

כסף, כדכתיב (דברים כב) ונמן החים השוכב וגו' (כתובות כמ.). העראה. החמורה במורה שהיח בנמר ביאה בכל הטריות. כדכתיב (ויקרא כ) את מקורה הערה, את שארו הערה, זו נשיקה. משיק השמש כאותו מקום (סוטה בו: וכעי"ז יבמות נה:), זו הכנסת עטרה. אבל נשיקה לאו העראה היא.

מן הגיד אלא בשר (יבמות

עטרה ראש הגיד היא ואינה

דאורחייהו. בבעילות: ולא נפיש פגמייהו. כארוסה שחביבה ויעלת חן על הארוס ועכשיו מתגנה עליו אבל שאר עריות פנויות בתולות לא מפגמי כולי האי וכן נשואות בעולותגי לא מפגמי כולי האי כמו ארוסה: ונכתב הטא מות. דאתרבו לה כריתות ומיתות ב"ד ולא בעי נער

ונערה שהרי הן בכלל: חד למעוטי עבודת כוכבים. דקד"ח תיתי בק"ו כדלקמן: וחד למעוטי בהמה. משום דדמי לעריות. ושבת כדי נקטיה ואגב גררא איידי דתנן במתני' מיהו קרא לא בעי למעוטי דכיון דאמעיטא עבודת כוכבים מהיכא תיתי שבת הא לא סלקא דעתין לאתויי אלא בחילול חילול מעבודת כוכבים כדלקמן: דרבי שמעון לקמן הוא (דף עד.): חיידי דכתב נער. להביח את הזכור כתב נערה כלומר כפשטיה דקרא דעל כרחיה נערה קרינא ביה דהא בנערה משתעי ולנערה לא תעשה דברד: במקפדת על פגמה. דאי בשאינה מקפדת לא קאמרי רבנן למקטליה משום עבירה דלא חמיר מעבודת כוכבים ושבת: אפגמה קפיד רחמנה. מדלה כתיב בהחי קרא אלא מידי דפגמה שמע מינה אפגמה קפיד: **דמסרה נפשה** לקטלא. שיש לנועות שמוסרין עלמן למות שיהרגנה ולא תבעל לו ואמרה תורה הליל דמה בדמו: הא קא פגים לה. ואי טעמא דקרא משום פגימה היא אמאי אמעיטו חייבי לאוין. ואדרבנן קא פריך דאמרי טעמא משום פגמה הוא: אפגמה רבה. כגון עריות דכריתות שהן חמורות והויא חרפתה מרובה שהולד ממזר ונעשית זונה בבעילתו אבל כהן גדול באלמנה אינה נעשית זונה אלא חללה: הבח על חחותו. כלומר אפילו בא על אחותו דלא קרינא בה ולו תהיה לאשה די אפילו הכי קרינא בה ונתן האיש השוכב עמהדי דאתרבי מקראי בכתובות (דף כט:) ואע"ג דחייב כרת לא מפטר מתשלומין ואי ניתן להצילה בנפשו אמאי משלם הרי מיתה ותשלומין יש כאן ואע"ג דלא אקטול פטור מתשלומין כדקיימא לן (שם די לה.) בכל חייבי מיתות בית דין שוגגין דנפקא לן מדתניא דבי חזקיה מה מכה בהמה לא חלקת בה כו' אף מכה אדם

לה תחלוק בו וכו': משעת הערחה. קרי ליה נבעלה ואפגימה במקלח ושוב אין מלילין אותה מגמר ביאה בנפשו וקנסא לא מיחייבי אלא משום גמר ביאה שהוא מוליא בחולי׳. והאי גמר ביאה לאו דווקא ביאת המירוק שהוא מזריע דקרא אבתולים קפיד דכתיב (דברים כב) נערה בתולה אשר לא אורסה אלא גמר ביאה דהכח הכנסת עטרה היח: הניחה למחן דחמר. ביבמות (ד' נה:) העראה דהויא כבעילה היינו נשיקת אבר איכא לאוקומה דפגימה (h) היא דמיקרי בעולה ועדיין בתוליה לא יצאו לאיחיוביה קנסא דחמשים: אלא למאן דאמר העראה. שעשה הכתוב בכל התורה כבעילה זו הכנסת עטרה וגמר ביאה כגון דשפחה חרופה דכתיב בה שכבת זרע (ויקרא יט) היינו ביאת המירוק אין כאן הערא' פגם בלא הולאת בתולים ונמלאו מיתה דניתן להליל ותשלומין באין כאחד: שבא עליה. הוא או אחר כבר שלא כדרכה וחזר ובא עליה כדרכה דלא ניתן בביאה זו להלילה בנפשו שכבר נפגמה: ר"י היא. דאמר לא ניתן להלילו בנפשו:

משום דהאי לאו אורחיה והאי קא פגים לה. לאו פירכא גמורה היא דאיכא למימר אידך יוכיח וכי האי גוונא בפרק כילד לולין (פסחים דף עז. ושם) גבי תמיד ופסח דדחו שבת וטומחה ולא יליף מינייהו שאר קרבנות לבורס: חד למעומי עובד ע"ו

מוקמינן ליה למעוטי בהמה ושבת ותימה דבהמה ושבת היכי ממעט מחד וטפי היה נראה לומר דמחד ממעט ע"ז ושבת וא"ת ולמה לי קרא למעוטי שבת הא מציל גופיה הא מחלל שבת דחובל בחבירו ואיך יחלל שבת להציל חבירו מחילול שבת דחין זה מקלקל בחבורה דאיכא תקוני גברא כיון דמיחייב מיתה כדפריך באחד דיני ממונות (לעיל דף לה. ושם) וי"ל דמ"מ ס"ד דגזירת הכתוב כרבי אלעזר בר״ש: חילול חילול מע״ו. כל סני דלקמן בפרק הנשרפין (דף פג.) דכתיב בהו חילול לא גמרינן מע"ז אלא שבת דשבת וע"ז כתיב בהו חילול במקום מיתה:

ממונא לא משלם עד גמר ביאה. פי׳ בקונטרס שהוא מוליא

בתוליה וקשה דבלא השרת בתולים נמי משלם קנס כדאמר בפ״ק דקדושין (דף ט:) באו עליה עשרה בני אדם ועדיין היא בתולה רבי אומר הראשון בסקילה וכולן בחנק ואמרינן מודה רבי לענין קנס דכולהו משלמי ובפרק הבא על יבמתו (יבמות דף נט. ושם) מוקמינן ולו תהיה לאשה באשה הראויה לו פרט לאלמנה לכהן גדול בבא עליה שלא כדרכה אלא הכא היינו טעמא דלא משלם אתחילת ביאה משום דקם ליה בדרבה מיניה הלכך לא משלם הכא עד גמר ביאה אבל בעלמה משלם קנם משעת הערחה וי"מ דלא אתרבאי העראה כגמר ביאה [אלא] לענין עריות וחייבי לאוין ועשה ויבמה ואשה לבעלה בפ׳ הבא על יבמתו (שם ד' נה.) אבל לענין קנם לא איתרבאי וא"ת על כרחיך למ"ד העראה זו הכנסת העטרה אי אהעראה לא מיחייב הא בגמר ביאה לאו בתולה היא הא לאו פירכא היא דאהכי חייב רחמנא תדע מדלא ילפינן העראה מנערה המאורסה דאי אהעראה פטור בגמר ביאה היכי מחייב הא לאו בתולה היא אלא בהכי

חייב רחמנא ומיהו בירושלמי דכתובות משמע דאהעראה משלם קנס דאמרינן הערו בה עשרה ועדיין היא בחולה כולהו משלמין קנס: במניחתו שלא יהרגנה ורבי יהודה היא. לא לגמרי כוומיה

ונתגרשה דאי בעודה תחתיו חייבי מיתות פטורין כדתנן התם ונערה שנתארסה ונתגרשה קנסה לעצמה כדקתני ר' עקיבא בסיפא שואי במפותה הרי מחלה כדמוכח בפ׳ אלו נערות (שם ד׳ לב.) דמוקי מתני׳ דאלו הן הלוקין ביתומה ומפותה וכ״ת דאתיא כרבי עקיבא דברייתא יי לה קנס וערה שנתארסה ונתגרשה יש לה קנס וקנסה לאביה הא התני סיפא הבא על בתו פטור משום דמתחייב בנפשו ובנתארסה ונתגרשה איירי ואי דאב חיפוק ליה דאפילו בא עליה אחר קנסה

לאביה ואין לומר דאיצטריך היכא דלא הספיקה לעמוד בדין עד שבגרה דמה עמידה בדין שייך בדבר שהוא שלו וגראה לפרש דלעולם לעצמה ואפילו במפוחה מיחייב אי אמרה בשעה שבא עליה שאינה מוחלת הקנס מיהו בירושלמי פריך לה ומשני כגון שלא הספיקה לעמוד בדין עד שמת האב אבל יש להוכיח דעל כרחיך מתניתין לא מתוקמא כר' עקיבא דברייתא °דהא רב פפא אית ליה התם באלו נערות (ד' לד:) חידוש הוא שחידשה תורה בקנס כו' והש"ס קאמר התם (ד' נח:) דמאן דאית ליה חידוש כו' על כרחך סבר לה כרבי עקיבא דמתני" ובירושלמי בפרק אלו נערום אמתניתין דיתומה שנחארסה ונחגרשה איכא פלוגתא דאמוראי דאיכא למאן דאמר המפתה פטור בבשת ופגם אבל קנס אינה יכולה למחול ואיכא לאוקמי רב פפא דהכא כי ההוא ומאן דאמר החם פטור מן הכל סבר כאידך שינויא דהכא:

וחד בו'. אי לאו כתיב אלא חד הוה

דהא קתני נערה אין קטנה לא ולרבי יהודה אפילו קטנה כדמוכת בפרק אלו נערות (כמוצות כע. ושם): • במברת הדברי הבד. מימה היכי מוקמי במפותה הא קתני

סיפא אשת אחיו דיש לה קנס ועל כרחיך בנתארסה